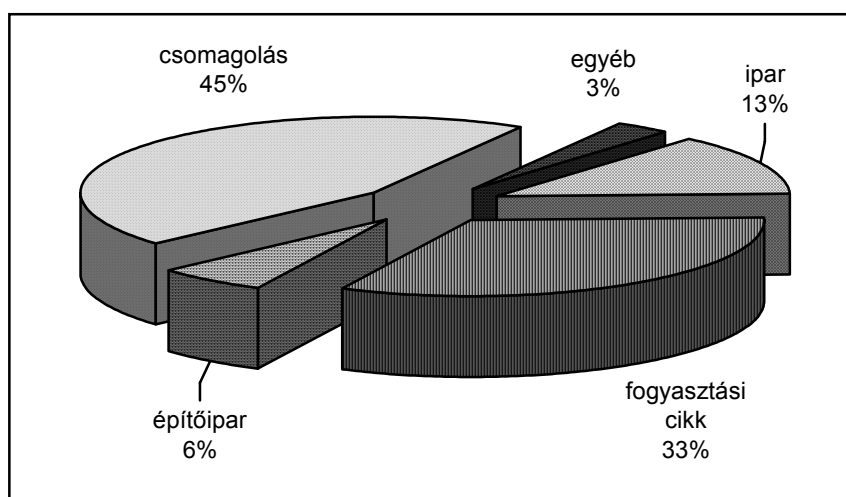


A polisztirol piaci helyzete Európában

Tárgyszavak: sztirolpolimerek; gyártás; gyártók; felhasználás; kapacitáscsökkentés; előrejelzés.

2003 nem volt a legkellemesebb év az európai polisztirolgyártók számára. A **Nexant ChemSystems** piackutató cég szerint a *PS felhasználása 2–3%-kal, 2,1 M t-ra esett vissza az elmúlt évben*. Míg 2001-ben 3%-kal csökkent, 2002-ben 2%-kal növekedett a fogyasztás. A piaci elemzők azt várták, hogy a GDP-vel egyenes arányban fog nőni a PS iránti igény, de ez nem következett be, mivel a *PS piaci részesedést veszített a polipropilénnel szemben, főleg az élelmiszerek csomagolásában*. A felhasználás megoszlását az 1. ábra mutatja.



1. ábra A PS felhasználás megoszlása Nyugat-Európában 2003-ban

Az európai piac visszaesésének másik oka az, hogy a *gyártókapacitások a Távols-Keletre helyeződnek át*, és nő a Nyugat-Európába irányuló import mennyisége. A gyártók nyeresége kicsi. Ez a túlkínálatra, a kis keresletre és a magasabb alapanyagárakra vezethető vissza. Az utóbbi pedig a drágább ásványolajnak tudható be.

Számos vezető PS-gyártó a túltermelés miatt csökkentette kapacitását. Az **Atofina** azt tervezi, hogy a Stalybridge-i (Egyesült Királyság) üzeme bezárásával 40 E t-val, évi 70 E t-ra csökkenti termelését 2004-ben. A **BASF** szünetelteti *Styrolux* márkanévű sztírol-butadién kopolimereinek (SBS) gyártását Ludwigshafen-i üzemében, és a polisztirolkeverékek előállítását is csökkenteni fogja 2004 júliusától. Ez mennyiségben 100 E t/év kivonását jelenti a kompaundáló piacról.

Másfél évvel ezelőtt a **BP** zárta be az évi 30 E t-s üzemét a németországi Marlban. A **Nova Chemicals** szintén hasonló lépésre szánta el magát 2002-ben a Carrington-i (Egyesült Királyság) 75 E t/év kapacitású EPS (habosítható PS) gyár bezárásával.

A **Nexant** nem számít arra, hogy Nyugat-Európában a közeljövőben új PS beruházások lesznek. Egyedül a **Dow Chemicals** tervezi, hogy 2010-re megduplázza Schkopau-i gyárának termelését, így a kapacitás itt 360 E t/év-re nő majd.

A PS jelenlegi áremelkedését jellemzően az alapanyagárak növekedése okozza. A gyártók ebben az évben arra törekednek, hogy csökkentsék a termelést, de szükség van további racionalizálásra is. A Nexant szerint a PS felhasználásának a GDP-vel egyenes arányban kellene nőni, 2004-ben pl. 2% körül. A gyártók ugyanakkor további áremelésre fognak kényszerülni.

A PS piac egyik problémája az, hogy itt hat meghatározó gyártó van közel azonos mérettel, és nincs domináns szereplő (1. táblázat). A piaci konszolidáció segíthet a helyzeten, de nehezen jósolható meg, hogy ez mikor fog bekövetkezni. A nyugat-európai piac lassú növekedésével a PS gyártók külföldi lehetőségeket keresnek, főleg a gyorsan fejlődő Kínában. A **Dow Chemicals** 50/50% tulajdonrészű vállalatot alapított a kínai **Asahi Kasei**-vel. A 120 E t/év kapacitású üzem 1,5 éve működik. Az **Atofina** szintén Kínán tartja a szemét, tavaly egy 100 E t-ás PS gyárat vásárolt itt. Az Atofina-nak már van polimerizáló gyára és keverőüzeme Szingapúrban, de kompaundálnak Thaiföldön is.

1. táblázat

A vezető európai PS- és EPS-gyártók termelése (t/év)
2004-ben

Vállalat	PS	EPS
BASF	550	180
Dow	600	20
Atofina	460	–
BP	400	120
Polimeri	310	50
Nova	250	300
StyroChem	100	–

Fontos felhasználási területe a sztirolokopolimereknek a játékgyártás. A Märklin modellvasutakat gyártó cég **BASF Luran S** ASA kopolimert használ új C-sorozatú vasútjaihoz, amely anyag olajálló. Korábban a fémsínekhez használt olajos kenőanyagoktól meg kellett tisztítani a felületet mielőtt a műanyag talpfákat ráillesztették, ugyanis ez mechanikailag gyengítette és repesztette a műanyagokat. A *Luran S* – akrilátelasztomer komponensének köszönhetően – ellenáll a feszültségkorróziónak. Ez a polimert polárisabbá teszi, jobban ellenáll a vegyszereknek, mint a standard típusok.

Dr. Lehoczki László

Platt, D.: Troubled times for PS suppliers. = European Plastics News, 31. k. 4. sz. 2004. ápr. p. 15.

Styrenic copolymer on track. = European Plastics News, 31. k. 4. sz. 2004. ápr. p. 40.